

ทำไมสิทธารถะ จึงปฏิเสธพระพุทธองค์

โดย Min Sen Concept (Dhamma) 20 กรกฎาคม 2564

จากหนังสือ Siddhartha ของ Hermann Hesse ซึ่งเป็นการกล่าวถึง สิทธารถะ ที่เกิดในครอบครัวเศรษฐี วรรณะพราหมณ์ ที่พร้อมที่จะแสวงหา อุทิศตนให้กับการเรียนรู้ และเกิดในยุคเดียวกับพระพุทธองค์ เขาขอพ่อแม่ไปฝึกเหมือนพวกโยคี คือ ไปทางธรรม และพ่อแม่ห้าม แต่เขาก็ไปจนได้ มีโอกาสได้พบพระพุทธองค์พร้อมกับเพื่อนของเขา คือ โควินทะ ซึ่งเพื่อนของเขานี้เองที่ปวารณาตนเป็นศิษย์ของพระพุทธองค์ มุ่งค้นหาสิ่งสูงสุดคือ นิพพาน แต่สิทธารถะเองซึ่งก็เชื่อว่าคำสอนของพระพุทธองค์นั้นประเสริฐ และทรงคุณค่าจริง โดยไม่มีการสงสัยในคำสอนนั้น แต่ตัวเขาเองก็ยังคงต้องการออกเดินทางเรียนรู้ชีวิตในด้านอื่น ๆ

สิทธารถะออกเดินทางต่อ และใช้ชีวิตอยู่กับ กมลลา ซึ่งเป็นหญิงงามเมือง และมีบุตรด้วยกัน เขาประสบความสำเร็จในการดำเนินชีวิตโดยทำธุรกิจ มีกำไรโดยไม่เอาเปรียบใคร และแล้วเขาก็เบื่อหน่ายกับชีวิต รู้สึกว่าตนเองโสมม เลยตัดสนใจละทิ้งทุกอย่าง ออกจากชีวิตกมลลาและบุตร ออกเร่ร่อนสัญจรไป จนพบกับชายแจวเรือข้ามแม่น้ำ ชื่อ วาสูเทพ แล้ววันหนึ่งเขาก็กลายเป็นผู้เห็นธรรมขึ้นมาริมแม่น้ำนั่นเอง และเมื่อเพื่อนเก่า โควินทะมาพบ และเขาชี้แนะแนวทางแห่งการหลุดพ้นให้

แนวคิดของ Hermann Hesse นักเขียนรางวัลโนเบล เขามองว่าหนทางสู่นิพพาน เป็นเรื่องเฉพาะตน อยู่ที่การแสวงหาตาม

ประสบการณ์ชีวิต และมีเหตุปัจจัย อันเกิดจากการคิดใคร่ครวญ แสวงหาด้วยสติ และปัญญา โดยเชื่อว่าการใช้สติปัญญา ทำความเข้าใจชีวิต และประสบการณ์ที่ผ่านมาที่จะนำไปสู่การค้นหเป้าหมายชีวิตที่สูงกว่า ไม่ได้กำหนดโดยรูปแบบที่มองแค่ภายนอก เหมือนโควินทะเลที่บวชเรียนแล้วยังไม่พบนิพพาน ต่างจากวาสุเทพ ที่แม้ไม่ได้บวชก็ถือเป็นอริยบุคคล ตามแนวความคิดของ Hermann ซึ่งขัดแย้งกับคนพุทธแบบคนไทย ที่เชื่อว่าบุคคลธรรมดาไม่อาจเข้าถึงธรรมได้ การจะบรรลุธรรมขั้นสูงได้ ต้องอยู่ในสภาวะที่ตัดจากโลกีย์วิสัย ซึ่งโลกีย์วิสัย ในมิติของตะวันตกจะเน้นทางเรื่องของกามารมณ์ และเรื่องราวเกี่ยวกับเพศ ความพอใจทางเนื้อหนัง ประสาทสัมผัส แต่พุทธศาสนาถือเป็นเรื่องกามทั้งหมด และกามารมณ์ไม่ได้เป็นหนทางไปสู่การแสวงหาธรรม และการพิจารณาสภาวะอารมณ์ การเลิกลบอายมุข อาจเป็นรูปแบบภายนอก การเพ่งดูจนเกิดความรู้สึกว่า มันไม่น่าสนุก มันทรมาณ และน่าเบื่อหน่าย ถ้าถึงระดับนี้แล้วก็ไม่ต้องห้ามใจตนเองอีก เพราะมันไม่ต้องการอีกต่อไป

แนวคิดที่ว่าบุคคลธรรมดาไม่อาจเข้าถึงธรรมนั้น ก็อาจจะขัดแย้ง แต่ธรรมะไม่ใช่เพียงเรื่องของพระ คนที่มีชีวิตต้องอาศัยธรรมะอยู่ทุกขณะ กิจการงานทุกอย่าง ความคิดอารมณ์ทุกขณะล้วนต้องอาศัยธรรมะทั้งสิ้น และทั้งหมดนั้นต้องผ่านด้วยความเพียรในการฝึกฝน และจังหวะของชีวิตในวิถีของเซน ในการที่นั่งมองธรรมชาติด้วยจิตสงบ มันอาจนำไปสู่สภาวะแห่งความสุขจากความสงบที่แท้จริง และต้องอาศัยปัญญาที่มีอยู่ที่จะน้อมนำให้จิตเชื่อ และยอมรับสัจธรรมของชีวิต จนเกิดการเบื่อหน่าย หรือไร้ความยินดีในทางโลก รวมถึงการมีปัญญาในการเห็นแนวทางที่จะยกระดับจิตของเราขึ้นไปอีกระดับ

การเสพสิ่งหนึ่งจนถึงที่สุด จะทำให้คนเราสามารถตัดกิเลสความ
ต้องการสิ่งนั้นออกจากใจได้ใหม่ ซึ่งมีมาตั้งแต่โบราณ โดยมีการ
มองแบบลัทธิตันตระ ของพราหมณ์ จนเลยมาถึงพุทธแบบ
ตันตระอันเป็นรากฐานของพุทธแบบทิเบต จนไปถึงญี่ปุ่น ที่พระ
ของศาสนานั้นสามารถมีครอบครัวได้ หรือดำรงตนคล้ายกับคน
ปกติในสังคม ซึ่งถ้าจะให้ตัดความต้องการออกจากใจได้มักจะ
เป็นลักษณะไม่ใช้สักแต่เสพ โดยมองโลกให้ลึกซึ้งไปกว่าระดับที่
ผู้คนในสังคมตามปกติเขาคิดหรือทำกัน

เราควรจะใช้ชีวิตชอกชอนก่อนค่อยมาศึกษาธรรมดีใหม่ การใช้
ชีวิตแบบชอกชอนนั้น ทำให้เรามีความเสี่ยงมากมาย ตั้งแต่การ
สูญเสียชีวิต ก่อนที่จะได้มีโอกาสมาศึกษาธรรม ตลอดจนการที่
เราจะหลงทาง หรือติดกับสิ่งต่าง ๆ ที่ทำให้เราสูญเสีย สติ ปัญญา
และสมาธิในการเพ่งพินิจชีวิต และมีเวลาว่างที่มีความสงบสุข
เพียงพอที่จะให้เราพินิจชีวิตจนช่วยให้เรารอดจากปัญหา หรือ
ความทุกข์ได้

และถ้าไม่ศึกษาธรรมะ หรือติดตามคำสอนของใคร และใช้ชีวิตไป
เรื่อย ๆ จะสามารถพบทางพ้นทุกข์ได้ด้วยตนเองใหม่ ในความ
เป็นจริงก็น่าจะเป็นไปได้ แต่คงไม่ง่าย เพราะถ้าเราไม่รู้ว่าเราจะ
เดินไปทางไหน และเราอยู่ที่จุดใดของเส้นทาง โอกาสที่เราจะ
ค้นหาเส้นทางพบได้ก็มี แต่ถ้าวาทราบว่าเราจะไปไหน และ
ไม่มีแผนที่ ตลอดจนรู้ว่าเราอยู่ที่ใดแล้ว โอกาสที่เราจะไปถึงที่
หมายย่อมจะสูงขึ้น

การพยายามคิดนอกกรอบ คือ การหาหนทางอันแตกต่างจากกรอบสังคม เพื่อไปยังโจทย์อื่น ๆ เพื่อหาคำตอบใหม่ ๆ เปรียบเสมือน การเดินทาง ทางเดินอ้อม หรือทางเดินตรง อาจไม่แตกต่างกัน หากมีเป้าหมายเดียวกัน จะต่างก็เพียงเวลาที่เสียไป แต่หากไม่มีเป้าหมายที่ชัดเจน นั้นอาจจะเป็นการเดินทางหลงทาง โดยไม่รู้ตัวว่าตนเองหลง แต่สำหรับชาวพุทธที่ติดตามพระพุทธองค์ สิ่งสำคัญ คือ การอยู่กับปัจจุบันขณะ และให้คุณค่ากับเป้าหมายที่จะไป เพราะถ้าเรามุ่งมั่น เราก็จะถึงที่หมาย โดยที่เราจะต้องมีความคิดที่ถูกต้อง ไม่มีความลังเลสงสัยในเรื่องความดี ความชั่ว ไม่เชื่อในสิ่งที่ตนเองเห็น รู้สึกว่าเป็นตัวตน ไม่หวั่นหรือติดกับสิ่งต่าง ๆ แม้แต่การเจ็บป่วย ไม่มีความพยายาม และสามารถรักษาหรือตั้งสมาธิได้ระดับหนึ่ง สุดท้าย คือ สิทธารถะ ต้องการศึกษาด้วยตนเองเพื่อที่จะทำให้ตนเองหลุดพ้น โดยเขาเชื่อว่าปัญญาแห่งการหลุดพ้นนั้นไม่สามารถถ่ายทอดด้วยวาจาได้ และเขาจะต้องเข้าใจในช่วงเวลาที่พระพุทธองค์ตรัสรู้ พระองค์ผ่านประสบการณ์อะไรบ้าง และเขาพร้อมจะละคำสอนทั้งหลายจากคณาจารย์ทั้งปวง เพื่อไปสู่จุดหมายของเขาโดยลำพัง และไม่ต้องการให้เข้าใจเพียงผิวเผิน

ติดตามเรื่องราวต่าง ๆ เพิ่มเติมได้

จาก www.minsenconcept.com